

14 ЯНУАРИ
БАНГО ВАСИ
ВАСИЛИЦА, НОВА ГОДИНА

Безспорно най-големият празник, който празнуват циганите от различните вероизповедания е Банго Васи (Василица, Нова година по юлианския календар). Той се празнува 2-3 дни.

Вечерта на 13 януари всички членове на семейството се събират вкъщи. Майката готви заклана птица с ориз или с картофи и най-често с кисело зеле. Докато я приготвя, мълчи. Бащата пита: "Жено, с какво пълниш пуйката?" Тя отговаря: "Със здраве, с булки, със зетъове, с внуци и с честит живот вкъщи". Във всяка къща се месят по три погачи: за Бога или за Банго Васи, за къщата и за стопанина и цялата мъжка челяд на семейството. Точат баницы, баклави, младите жени чистят къщата и лъскат съдовете, всичко трябва да блести от чистота. Правят и трипластови сърми. Когато всичко е приготвено, опват трапезата на пода, в средата на стаята, и нареждат хляба и гозбите. Запалват свещи, по-младите целуват ръка на по-възрастните и искат прошка. Стопанинът разчупва питката, в която има златна пара, пазена и предавана от баща на първородния син. Чак тогава сядат около трапезата и започват да пият топла ракия, сварена с карамфил. Ядат, пеят, играят, веселят се. Посред нощ пристига Банго Васил (в превод – куцият Васил), който е пътувал три дни и се е борил с големи трудности по пътя, докато дойде. Затова е ранен, брадясал, уморен. Той е обикновено едър, гласовит, сръчен, щедър и прощаващ. Има добра дума за всеки, пожелава късмет и здраве, щастие на възрастните, а на децата раздава подаръци. Сяда за малко да уважи трапезата, а през това време стопанката слага в торбата му подаръци, които да занесе на съседите и така през цялата нощ той обикаля от къща на къща и разнася приготвените подаръци. Сутринта идват на прошка омъжените дъщери със съпрузите и децата си, омъжените синове, които живеят отделно от родителите, с жените и децата си, целуват ръка на родители и по-възрастни и искат прошка, донасят храна и подаръци и започва обща веселба за празника.

На Василица сутринта децата обикалят комшийските къщи и сурвакат за здраве, за благополучие, за късмет, за плодородие.

Тъй като циганите приемат 14 януари за Нова година, то децата сурвакарчетата са считани за полазници* и че от тяхната благословия и "лек крак" зависят щастието и късмета. Децата припяват: "Сурва, сурва,

* които първи влизат през новата година в дадена къща